

یادداشت

منحرف کردن مفهوم منطقی کردن

یارانه‌های انرژی

غلامحسین حسناش

یکی از تبحرهای که متأسفانه روزبه‌روز بیشتر و قوی‌تر شده، قلب‌کردن مفاهیم است. از مرحوم محمد مختاری که در جریان قتل‌های زنجیره‌ای به قتل رسید وام می‌گیرم. او مقاله کوتاهی دارد تحت عنوان «زبان به کام سیاست». در آنجا می‌گوید: «همواره ترکیبات زبانی جدیدی از سوی سیاست‌مداران ساخته می‌شود برای فراموشی معنایی که یا دیگر در اولویت سیاسی نیستند و یا حضورشان در زبان رایج و روزمره، به سود سیاست‌گذاری‌ها و عملکردهای سیاسی نیست». و می‌گوید: «اهل زبان در اینجا البته همان متخصصانی‌اند که می‌توانند چنین ترکیب‌ها و واژه‌ها و اصطلاح‌هایی را برای دلالت‌های موردنظر اهل سیاست بیابند. در نتیجه روزبه‌روز بیشتر عرصه زبان، و از این راه عرصه فرهنگ را، به گرو سیاست‌ها درآوردند.»

اگر به بحث‌های انرژی در برنامه‌های گذشته مانند برنامه سوم برگردیم، می‌بینیم که منظور از منطقی کردن یارانه انرژی کلا چیز دیگری بود. البته بارها گفته و نوشته‌ام که اینکه مرتب تورم درست کنیم و نرخ دلار را افزایش دهیم بعد نرخ فوب خلیج فارس حامل‌های انرژی را با دلار جدید به ریال محاسبه کنیم و با نرخ داخلی مقایسه کنیم و نام مابه‌التفاوت آن را یارانه بگذاریم، به نوبه خود قلب یا واژگونه‌کردن مفهوم است. اما حتی اگر این تعبیر نادرست از یارانه را بپذیریم، منظور از منطقی کردن این یارانه هم چیز دیگری بود. در ادبیات گذشته منظور از منطقی کردن یارانه انرژی این بود: «به‌جای آنکه یارانه به جایی بدهیم که احتمالاً مصرف را تشویق می‌کند یا دامن می‌زند، به جایی بدهیم که به بهینه‌سازی مصرف کمک می‌کند و مصرف را کاهش می‌دهد.» یک تجربه موفق روشن در بخش نیرو در این زمینه وجود دارد که یادآوری آن مسئله را روشن می‌کند. در زمانی که با پیشرفت فناوری لامپ‌های کم‌مصرف فلوروسنت و بعداً لامپ‌های ال‌ای‌دی وارد بازار شد، وزارت نیرو برای ترویج و جانداختن این لامپ‌ها که مصرف برق روشنائی را از چندین برابر کاهش می‌داد، اقدام به اعطای یارانه کرد. به تولیدکنندگان اولیه لامپ‌های کم‌مصرف کمک شد و یارانه داده شد تا با قیمت ارزان‌تری آن را راهی بازار کنند و به خریداران این‌گونه لامپ‌ها نیز یارانه داده شد و علاوه‌براین می‌توانستند خرید خود را تقسیط کنند؛ یعنی لامپ کم‌مصرف را قسطی بخرند و هزینه آن به تدریج به قبض برقی آنها اضافه شود و این فشار بسیار کمی را به مصرف‌کننده وارد می‌کرد، چون از آن طرف فقط لامپ به قبض برقت اضافه می‌شد ولی از طرف دیگر با استفاده از لامپ کم‌مصرف هزینه برقت کاهش پیدا می‌کرد و این دو سربه‌سر می‌شد. این سیاست موجب شد ظرف چند سال لامپ رشته‌ای پرمصرف کنار برود و فناوری جدید جا بیفتد که وقتی جا افتاد راه خودش را ادامه داد. این یک مدل روشن از منطقی کردن یارانه بود که می‌توانست عیناً توسط وزارت نفت درمورد جایگزین‌کردن بخاری‌های با راندمان بالا در منازل مردم به کار گرفته شود و نیز در بسیاری از موارد دیگر به اجرا آید. بعد از افزایش قیمت حامل‌های انرژی در سال ۱۳۸۹ قرار بود یارانه جبرانی علاوه‌بر خانوارها به واحدهای تولیدی هم پرداخت شود. برای این منظور در وزارت صمت دفتری تشکیل شده بود تا مشخص کنند این یارانه‌ها به چه صورتی به صنایع تولیدی پرداخت شود که از محل افزایش هزینه سوخت آسیب نبینند، سامانه‌ای را به وجود آوردند که کارخانجات طرح‌های بهره‌وری انرژی خود را در آن سامانه ثبت کنند و طرح‌ها بررسی و حک و اصلاح شود و طرح‌هایی که بازیافت انرژی مطلوبی دارند، مورد حمایت قرار گیرند و یارانه به این طرح‌ها پرداخت شود. سامانه جامع و مناسب و سیستمی کارا طراحی شده بود، اما متأسفانه دولت‌های نهم و دهم در عمل یارانه صنایع و واحدهای تولیدی را پرداخت نکردند و آن سامانه به ثمر نرسشت. البته اگر در آن زمان درک درستی در دولت و به‌ویژه در وزارت نفت وقت وجود داشت، می‌توانستند از طریق تضمین خرید انرژی آزادشده به قیمت‌های منطقه‌ای (برای چند سال به‌جای واردکردن گاز از ترکمنستان) اجرای این پروژه‌ها را امکان‌پذیر کنند. پروژه‌هایی که هم صنایع را روزآمد می‌کرد و هم انرژی را آزاد می‌کرد و راندمان انرژی را ارتقا می‌داد و هم به‌نفع محیط زیست و حفظ منابع نسل‌های آینده بود.

این تلقی از یارانه می‌توانست برای کشور نجات‌بخش باشد و مصرف انرژی مردم و صنایع را کاهش دهد و از آنجا که هزینه انرژی حاصل‌ضرب میزان مصرف و قیمت است، با پیشرفت این کار افزایش تدریجی قیمت هم امکان‌پذیر می‌شد. بدون اینکه هزینه کل انرژی مردم افزایش یابد و آثار تورمی و رکودی داشته باشد. اما متأسفانه یک جریان فکری که با هر انگیزه‌ای مرتب به دنبال افزایش قیمت حامل‌های انرژی و انداختن کشور در لوپ تورمی بودند و به تعبیر من کار دیگری غیر از افزایش قیمت بلد نبودند و مرتب توصیه می‌کردند و می‌کنند که تنها راه نجات افزایش قیمت است، مفهوم منطقی کردن یارانه را قلب کردند و به تعبیر مرحوم محمد مختاری، به کام سیاست مورد نظرشان واژگونه کردند و یک معنای بیوپولیستی از آن صادر کردند. می‌دانستند که افزایش قیمت موجب نارضایتی مردم می‌شود و تصمیم‌گیران به این دلیل تز آنها را نخواهند پذیرفت و لذا مفهوم منطقی کردن یارانه را این‌گونه قلب کردند که این یارانه‌ها به پولدارها و مصرف‌کنندگان بی‌درد داده می‌شود، درحالی‌که باید به فقرا و نیازمندان پرداخت شود. پس منظور از منطقی کردن یارانه این است که قیمت حامل‌های انرژی را گران کنیم و به عبارتی یارانه آن را حذف کنیم و آن یارانه را به صورت نقدی به طبقاتی که با این گرانی قدرت خریدشان کاهش می‌یابد، پرداخت کنیم. یعنی از یک سو با گران‌کردن حامل‌ها تورم درست کنیم و از سوی دیگر با پول‌پخش کردن به آن تورم دامن بزنیم و پیچیدگی‌های اقتصاد را ده چندان کنیم و اقتصاد را در چرخه بی‌ثباتی و تشدید رکود/ تورمی غرق کنیم و حاصلش همین است که شده. این روش هیچ کمکی به حل مشکل انرژی و بهینه‌سازی مصرف آن نکرده که امروز شاهد نتیجه آن و ناترازی شدید در برق و گاز و… هستیم. هرگز یارانه نقدی پرداختی، آثار تورمی مربوطه به افزایش هزینه زندگی طبقات آسیب‌پذیر را جبران نکرد و کمکی به کاهش فاصله طبقاتی نکرد، بلکه چرخه‌های اقتصاد را در راستای افزایش شکاف طبقاتی تحریک کرد. جالب است طرفدارن این تزه‌ای شکست‌خورده و مقلوب‌کنندگان مفاهیم، با وجود این‌همه شکست آشکار، دست از تزه‌ای خود برنمی‌دارند و خصوصاً با روی کار آمدن هر دولتی سعی می‌کنند از بی‌اطلاعی مدیران جدید بهره برده و تز شکست‌خورده خود را القا کنند. اخیراً مطالبی دیدم که یکی از الفاکتندگان این تز به‌گونه‌ای اغراق‌آمیز، وارد‌حل همه مشکلات اقتصادی کشور را افزایش قیمت حامل‌های انرژی دانسته و برای گرفتن زهر آن همین تعبیر مقلوب بیوپولیستی از منطقی‌کردن یارانه‌ها را تکرار کرده است و کار را به جایی رسانده که با مغلطه‌های عجیبی حل همه مشکلات روابط بین‌المللی و سیاست خارجی کشور را هم در گرو آن دانسته است.

امیدوارم دولتمردان جدید تحت تأثیر این القانات قرار نگیرند و آزموده را مجدداً نیازمایند و این مفهوم را به منظور اولیه خود برگردانند، بلکه اقدامی جدی برای حل مشکل ناترازی انرژی برداشته شود.

گزارشی از ماجرای آزادسازی واردات بنزین سوپر به‌عنوان یک گام رو به جلو و تداوم ناترازی سوخت که همچنان سرکشی می‌کند

کلاف پیچیده بنزین

کارشناسان می‌گویند دولت با آزادسازی واردات بنزین گام اول را برای حذف قیمت دستوری در بازار سوخت برداشته است

نسیم مسیبی: وضعیت مصرف بنزین در ایران در سال ۱۴۰۳ با چالش‌های جدی روبه‌رو شده است. براساس گزارش شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران، مصرف روزانه بنزین به حدود ۱۱۲ میلیون لیتر رسیده که افزایش چشمگیر بیش از ۴۰ درصد در مقایسه با سال ۱۳۹۹ را نشان می‌دهد. این میزان مصرف بخش عمده‌ای (۸۵ درصد) از سوخت مورد نیاز حمل‌ونقل سبک کشور را تشکیل می‌دهد. در مقابل، توان تولید بنزین در کشور نیز با محدودیت‌هایی مواجه است. اگرچه ظرفیت اسمی تولید پالایشگاه‌های کشور حدود ۱۱۰ میلیون لیتر در روز است، اما در عمل فقط بین ۹۸ تا ۱۰۴ میلیون لیتر در روز تولید می‌شود. این امر منجر به شکافی عمیقی بین عرضه و تقاضای روزانه بنزین شده است. این ناترازی بین تولید و مصرف بنزین، چالش‌های متعددی را برای کشور ایجاد کرده است. از جمله این مشکلات می‌توان به افزایش واردات، فشار بر منابع ارزی، آلودگی هوای ناشی از مصرف بالا و احتمال سوخت در برخی مناطق اشاره کرد. حالا به‌تازگی واردات بنزین سوپر با قیمت نزدیک به فوب خلیج فارس آزاد شده است. هرچند کارشناسان می‌گویند آزادسازی واردات بنزین سوپر نمی‌تواند تأثیر چندانی بر رفع ناترازی بنزین داشته باشد، اما می‌تواند گامی برای رفع دخالت دولت در قیمت‌گذاری سوخت باشد.

یک مضموبه مهم بنزینی

به‌تازگی تصویری از مصوبه هیئت وزیران مبنی بر آزادشدن واردات بنزین سوپر منتشر شد. براساس این مصوبه، اشخاص حقوقی مجاز هستند بنزین سوپر وارداتی را با قیمت غیرایران‌های توزیع کنند. همچنین واردات و توزیع بنزین سوپر از طریق اشخاص حقوقی دارای مجوز از وزارت نفت با قیمت غیرایران‌های آزاد شد. این مصوبه براساس ماده ۹ آیین‌نامه اجرائی تبصره ۸ قانون بودجه ۱۴۰۳ بوده است.

در همین زمینه، فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت، از تصویب واردات بنزین سوپر از طرف اشخاص حقوقی دارای مجوز از وزارت نفت با قیمت غیرایران‌های به صورت مجزا از زیرساخت‌های توزیع سوخت یارانه‌ای با رعایت قوانین، در هیئت دولت خبر داد.

سخنگوی دولت ادامه داد: واردات بنزین سوپر از سوی اشخاص حقوقی دارای مجوز از وزارت نفت با قیمت غیرایران‌های به صورت مجزا از زیرساخت‌های توزیع سوخت یارانه‌ای با رعایت قوانین، در هیئت دولت مصوب شد. مهاجرانی با بیان اینکه تأکید دولت بر سلامت مردم است، گفت: در دولت تأکید شد مازوت‌سوزی کم شود که البته قطع برق هم وجود دارد. رئیس جمهور پیگیر رفع ناترازی هستند و جلسات متعددی داشتند و تعهدی ایجاد شده که نیروگاه‌های خورشیدی، بادی و اتمی تولید ۳۰ هزار مگاوات برق را انجام دهند.

طبق اعلام سخنگوی دولت در روز سه‌شنبه ۲۲ آبان، واردات بنزین سوپر، همسو با قیمت جهانی در ایران آزاد شد. حال باید دید در چند ماه آینده این اقدام دولت می‌تواند تأثیر مثبتی بر سلسله چالش‌های بنزینی در ایران بگذارد یا خیر. در این زمینه کارشناسان نظرات مختلفی ارائه داده‌اند که یکی از مهم‌ترین آنها، توجه ویژه به میزان مصرف انرژی در کشور است.

هاشم اورعی، کارشناس حوزه انرژی، معتقد است آزادشدن واردات بنزین سوپر تأثیری بر قیمت بنزین معمولی در ایران نخواهد گذاشت. او دراین‌باره به «شرق» توضیح می‌دهد: با توجه به اینکه قشر مرفه جامعه از بنزین سوپر استفاده می‌کنند، هیچ دلیلی برای اعمال یارانه بر قیمت بنزین سوپر وجود ندارد و در نتیجه اولین اقدام لازم، تغییر قیمت آن به قیمت تمام‌شده است. این کارشناس حوزه انرژی می‌گوید با افزایش پلکانی قیمت بنزین سوپر در میزان تقاضا برای بنزین سوپر تفاوت خاصی ایجاد نخواهد شد ولی این موضوع تأثیری هم بر جریان کسری بنزین نخواهد گذاشت.

اورعی راهکار اصلی حل ناترازی بنزین را در اصلاح قیمت آن دانست و ادامه داد: در کشوری که نرخ تورم آن ۴۰ درصد است و به مدت پنج سال قیمت بنزین تغییری نمی‌کند، این‌معنی بنزین مجانی است! البته این اصلاح قیمت را به صورت یک‌مرتب‌ه و یک‌شبه نمی‌توان انجام داد.

تغییر قیمت؛ راه‌حل کوتاه‌مدت

موضوع ناترازی سوخت تاکنون بحث‌های کارشناسی زیادی به دنبال داشته است. به‌تازگی در آکادمی نادانان نشستی با موضوع چالش‌های بنزین در ایران با حضور شهاب‌الدین متاجی، مدیر سابق برنامه‌ریزی تلفیقی شرکت ملی پالایش و پخش، سیدحمید حسینی، دبیر اتحادیه صادرکنندگان فراورده‌های نفتی، علیرضا آرمان‌مقدم، معاون اجرائی شرکت ملی پالایش و پخش و یاسر ملالی، پژوهشگر اقتصادی، برگزار شد. متاجی در صحبت‌های خود با بیان اینکه چگونگی نگاه به ناترازی انرژی در ایران حائز اهمیت است، به مسئله رفاه و زندگی شهری پرداخت و گفت: در حمل‌ونقل شهری ملاک اصلی استفاده از خودروهای

گزارشی از ماجرای آزادسازی واردات بنزین سوپر به‌عنوان یک گام رو به جلو و تداوم ناترازی سوخت که همچنان سرکشی می‌کند

کلاف پیچیده بنزین

کارشناسان می‌گویند دولت با آزادسازی واردات بنزین گام اول را برای حذف قیمت دستوری در بازار سوخت برداشته است

شخصی است که علاوه‌بر ائتلاف وقت و ایجاد ترافیک، در آلودگی هوا و درنهایت کاهش سطح رفاه مردم تأثیر جدی دارد و ما اگر به گسترش فضای سبز و استفاده از دوچرخه، کنارگذاشتن خودروهای دارای موتورهای قدیمی که به دلیل مصرف بالای سوخت، استفاده از آنها در بسیاری از کشورها ممنوع شده است نپردازیم، سطح رفاه و صنعت حمل‌ونقل پیشرفت نخواهد کرد.

او ضمن تأکید بر حرکت همسو با رشد تکنولوژی و توجه به رفاه عمومی به منظور مقابله با ناترازی انرژی، درباره استفاده از ابزارهایی مثل قیمت، افزایش واردات یا ساخت پالایشگاه اضافه کرد: اگر در حالت خیلی خوش‌بینانه مصرف خودروهای شخصی در کشور را ۲۵ درصد بیشتر از خودروهای مدرن امروزی حساب کنیم، برای جبران آن باید با تکنولوژی خاصی به افزایش واردات، فشار بر منابع ارزی، آلودگی هوای ناشی از همچنین بهتر است واردات بیشتر یا پالایشگاه‌های بیشتری داشته باشیم تا از تلف‌شدن سرمایه جلوگیری کرده باشیم.

او تغییر در قیمت بنزین را راه‌حل کوتاه‌مدت دانست و گفت: تغییر در قیمت ممکن است در کوتاه‌مدت مؤثر باشد اما به دلیل اینکه نیاز و مصرف مردم به بنزین دائمی است، دوباره ممکن است مصرف مردم به حالت قبل برگردد و این راهکار موقتی است.

آمارهای صنعت انرژی دقیق نیست

سیدحمید حسینی، دبیر اتحادیه صادرکنندگان فراورده‌های نفتی، ریشه ناترازی تولید و تقاضا در بنزین را به ناترازی در مدیریت مرتبط دانست و گفت: تا سال ۲۰۱۵ در شاخص‌های کسب‌وکار و آزادی اقتصادی رتبه کشور بالای ۸۰ بود و این ناشی از دارابودن زیرساخت‌های خوبی از جمله شبکه راه‌آهن، شبکه گاز، ارتباطات و… در کشور بود. اما از سال‌های ۲۰۱۶ به بعد همه شاخص‌ها با افت مواجه شدند و ما با وجود اینکه سومین تولیدکننده بزرگ گاز در این هستیم و حجم در‌خور توجهی فراورده نفتی تولید می‌کنیم اما بابت مواردی مثل خوراک پتروشیمی، برق و گاز در‌حال حاضر دچار چالش و دغدغه‌های جدی هستیم و این مشکل به‌شدت مصرف انرژی در کشور برمی‌گردد.

حسینی ادامه داد: به ازای هر هزار دلار تولید ناخالص ملی در دنیا، ۱۵ درصد نفت استفاده می‌شود و در طول سال مصرف ما در این زمینه به ۲۴ درصد رسیده است. این یعنی دو برابر مصرف انرژی در مقایسه با ژاپن یا ۲٫۵ برابر در مقایسه با چین! او درباره عوامل پدیدآورنده این بحران‌ها توضیح داد: مجموعه‌ای از عوامل دست به دست هم داده و ما را به این شرایط رسانده است. یکی اینکه ما هدررفت داریم. ادعا می‌شود روزانه ۵۰۰ هزار بشکه نفت در شبکه از محل تولید تا محل توزیع هدر می‌رود، بعد ادعا می‌کنند که ما این‌قدر تولید نداریم. بعد چیز دیگری می‌گویند و درواقع حتی آمارهای دقیقی در این بخش وجود ندارد.

او در ادامه گفت: از فساد در صنعت انرژی تا هدررفت هیچ آمار دقیقی ندارد و وقتی آمار دقیق نباشد، نمی‌توان برای آن برنامه‌ریزی دقیقی کرد.

ضرورت حمایت از پالایشگاه‌های کوچک‌مقیاس

چندی پیش سیدکریم معصومی، رئیس فراکسیون کارآفرینی، رفع موانع تولید و اشتغال مجلس، از ضرورت حمایت دولت از پالایشگاه‌های کوچک‌مقیاس در راستای رفع ناترازی بنزین گفته بود.

او در صحبت‌های خود به محدودیت‌های ظرفیت پالایشگاه‌های بزرگ و ناترازی فزاینده در تولید بنزین اشاره کرده و گفته بود: در شرایط کنونی، دولت باید به توسعه پالایشگاه‌های کوچک به عنوان یک اولویت اساسی بپردازد؛ چراکه این موضوع راه برون‌رفت از چالش ناترازی بنزین است. معصومی با بیان اینکه حمایت دولت می‌تواند شامل ارائه تسهیلات مالی، تسهیل در فرایند صدور مجوزها و ایجاد مشوق‌های مالیاتی باشد، بیان کرد: این اقدام‌ها می‌توانند به تشویق سرمایه‌گذاران برای ورود به این حوزه کمک کنند. همچنین با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و مدل‌های کسب‌وکار انعطاف‌پذیر، پالایشگاه‌های کوچک‌مقیاس قادر خواهند بود تولید بنزین و دیگر فراورده‌های نفتی را به صورت پایدار و اقتصادی افزایش دهند (دنیای اقتصاد). به نظر می‌رسد با افزایش ناترازی در حامل‌های انرژی از جمله بنزین و با توجه به اهمیت بالای آن در سبد مصرف انرژی خانوار، دولت در زمینه جلوگیری از قاچاق سوخت که یکی از اصلی‌ترین عوامل مؤثر در ایجاد ناترازی محسوب می‌شود، راهکارهای قابل حل و عملی ارائه دهد و در مواردی مانند اصلاح قیمت‌ها که به گفته کارشناسان، مانند مسکن در کوتاه‌مدت اثرگذار است، صلاحیت عموم مردم و اقتصاد را دنبال کرده و درنهایت دولت چه بخواهد و چه نخواهد، باید بپذیرد که مداخله بیش‌از‌حد در اقتصاد و انرژی، بحران ناترازی را به فاجعه‌ای در کوتاه‌مدت تبدیل خواهد کرد.

علت تعویق انتخابات سازمان نظام مهندسی

حرفه‌ای و صنفی برای بهبود وضع موجود و ارتقای کیفیت ساخت‌وساز کشور شد.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه صنعتی امیرکبیر با تأکید بر اینکه در اغلب دوره‌های اخیر، انتخابات نظام مهندسی با مشارکت پایین و حتی ۱۰درصدی برگزار شده. این نحوه مشارکت را شایسته بزرگ‌ترین تشکل مردم نهاد و صنفی کشور ندانست و خواستار حضور حداکثری اعضای نظام مهندسی در این انتخابات و انتخاب افراد اصالح شد. او زمان برگزاری این دوره از انتخابات را اوایل دی‌ماه عنوان کرد و از اعلام آمادگی برای برگزاری این دوره از انتخابات در آذرماه در صورت دریافت نتایج استعلامات از سوی دستگاه‌های نظارتی خبر داد.

هوانی حداکثر زمانی را که برای دریافت استعلام به دستگاه‌های نظارتی اعلام شده ۲۶ آبان عنوان کرد و گفت: هیئت‌اجرایی و دستکاه نظارت علاوه‌بر بررسی استعلامات دریافتی از مراجع قانونی نسبت به بررسی سایر مدارک موجود در پرونده و سایر ارزیابی‌های قانونی اقدام و درنهایت نتیجه بررسی‌ها توسط هیئت‌اجرایی منتشر خواهد شد.

او تصریح کرد: در خصوص تعویق زمان انتخابات هیئت‌مدیره سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان تاکنون مستندی مبنی‌بر مغایرت قانونی این کار واصل نشده است.

یادداشت

آقای رئیس‌جمهور،

حقایق اسب‌زین‌شده را بگویید

مهدی عرب‌صادق

به روایت آمار مستند، دولت سیزدهم با ۰.۵ تراوات ساعت خاموشی صنایع صنعت برق را تحویل گرفت و با هفت برابر افزایش یعنی بیش از ۳.۵ تراوات ساعت خاموشی به دولت دکتر پزشکیان تحویل داد. ناترازی برق را حدود شش هزار مگاوات از دولت روحانی تحویل گرفت و با ۲۱ هزار مگاوات ناترازی آن را به دولت پزشکیان تحویل داد.

بد نیست برای تئویر افکار، واقعیت ماجرا را مرور کنیم. دولت قبل درحالی صنعت برق را به دولت پزشکیان تحویل داد که از ۱۰ هزار مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر، حدود یک درصد را عملی کرد.

در بخش حرارتی‌سی، از ۳۵ هزار مگاوات، کمتر از چهار هزار مگاوات یعنی حدود ۱۰ درصد عملی شد که بیش از شش درصد آن در وزارت صمت و توسط صنایع کار

شد، نه توسط وزارت نیرو. متأسفانه در موضوع مازوت سه مشکل داریم: اول بحث آثار پسماند آن است که مجبور به سوزاندن آن هستیم. دوم اینکه آلایندگی بسیار بالایی دارد و سوم اینکه به‌شدت از عمر مفید نیروگاه‌ها می‌کاهد. دولت قبل در شرایطی صنعت برق را به دولت فعلی تحویل داد که اولاً تراز آب پشت سد‌ها را کاسته بودند و دوم اینکه با مصرف مازوت و گازوئیل در روزهای آخر، حجم مخازن سوخت مایع را به حدود ۳۵ درصد رساندند و این بسیار کم‌سابقه بود. بهتر است بگوییم «آلودگی را هم خرج کردند».

پروژه فشارافزایی پارس جنوبی متوقف شده بود و از ۱.۱ میلیارد مترمکعب به ۸۵۰ میلیون مترمکعب تولید روزانه رسیدیم و با توجه به تیزاز مصرف پیک گاز در روزهای سرد، حدود ۳۰۰ میلیون مترمکعب یعنی ۳۰ درصد ناترازی گاز مطرح است. در صورتی‌که می‌توانستیم صادرکننده گاز باشیم، اما با مباحوهای ضدتوسعه و ضدبرجام، شرکت توتال را از پارس جنوبی خارج کردیم و پروژه ۲۰ میلیارد دلاری خود را به قطر برد. با ادامه شرایط فعلی، شبکه برق دچار فروپاشی می‌شود و این مخاطره‌ای جدی است. در ۱۴۲۰، بیش از یک میلیارد مترمکعب گاز ناترازی خواهیم داشت و تولید گاز ما به میزان ۵۵۰ میلیارد مترمکعب خواهد بود. جنگ امروز جنگ انرژی است، نه جنگ موشک‌ها. اینها آثار زیان‌بار تحریم‌هایی است که کافزپاره تصویرشان می‌گردیم.

تحریم و تعارض منافع دو دلیل اصلی امروز است؛ تندروها آینده را تاریک کردند و اکنون به خاموشی معترض هستند.

اکنون ادعا داریم که پوتین شریک تجاری و سیاسی ماست؛ اگر هست چرا زیرساخت‌های دیپلماتیک و فنی واردات مازاد گاز را مهیا نکردیم؟

راهکار اصلی وانهادن دولت از تصدی‌گری است و اینکه مالکیت انرژی را به تولیدکنندگان بسپارد تا سرمایه‌گذاری جذاب شود.

اکنون پل‌های خورشید به ۲۰۰ هزار دلار برای مگاوات کاهش یافته و درصورتی‌که نیروگاه‌های حرارتی حدود چهار برابر این است، باید در عمل به آن سمت حرکت کنیم و البته حواس‌مان به توسعه توأم شبکه نیز باشد.

ضرورت دوم این است که نیروگاه‌ها را در حاشیه خلیج فارس متمرکز کنیم؛ نه فقط نیروگاه‌های آبی، بلکه حرارتی‌ها نیز مصرف آب درخور توجهی دارند و با تمرکز تولید در جنوب و کیدبور تبادلی، می‌توانیم هزینه تولید برق را برای سرمایه‌گذار کاهش دهیم.

صنایع انرژی به سمت بهینه‌سازی بروند و رؤیای بزرگی ارزان رانتی را پایان دهیم. نمی‌شود تولیدکننده فولاد سود انتهای خط تولید خود را به انرژی ارزان گره بزند و انرژی دو درصد هزینه تولید او باشد، محصولش را به نرخ آزاد با روش‌های متعددی که می‌داند بفروشد و این سمت برق تقریباً رایگان استفاده کند و مطالبات همین هم وصول نشود.

برخی صنایع وجود دارند که بی‌کیفیت‌ترین و حتی گاهی خطوط تولید اسقاط را به قیمت آهن‌قراضه وارد کشور می‌کنند. راندمان ۱۰ درصد در است، درد، با همین شرایط هم ۶۵ هزار میلیارد تومان مطالبات صنعت برق از صنایع است که قانون اجازه وصول آن را به‌سادگی نمی‌دهد.